

Datele tabelului 3 arată că pe parcursul anilor 2010- 2012 salariul mediu lunar pe economie a crescut de la 2971,7 lei pînă la 3477,7 sau cu 253 lei anual. Cea mai mare creștere a salariului în această perioadă de referință a fost înregistrată în administrația publică cu 445,5 lei anual, iar cea mai mică – în transporturi și comunicații cu doar 116,5 lei anual.

Din toate ramurile economiei naționale, în agricultură a fost înregistrat cel mai mic salariu mediu lunar, ritmul mediu anual de creștere al salariului fiind de 263,1 lei, care este superior ritmului mediu anual de creștere a salariului în ansamblu pe economie cu 10 lei.

În afară de angajații din agricultură, un salariu mediu lunar inferior salariului mediu lunar pe economie îl au angajații din comerț, hoteluri și restaurant, învățămînt, sănătate și asistență socială.

Anume faptul că cele mai răspîndite domenii de activitate din mediul rural sunt domeniile sus-numite, nivelul salariului al cărora este destul de mic, populația economic activă din mediul rural preferă locuri de muncă din alte domenii de activitate mai atractive din mediul urban sau de cele mai dese ori de peste hotarele republicii.

CONCLUZII

1.În baza schimbărilor radicale a vieții social – economice din republică, se constată o situație precară și pe piața muncii, care este o componentă importantă a pieții factorilor de producție.

2.Pe parcursul ultimilor ani majoritatea indicatorilor economici și sociali au avut o tendință de creștere, spre deosebire de PIB care în 2012 s-a micșorat cu 20,6 % comparativ cu 2011 și cu 10 % față de 2010, cauza generală fiind reducerea cererii externe la bunurile fabricate în Moldova și slăbirea celei interne din contul consumului final.

3.În perioada de referință (2010- 2012) salariul mediu lunar pe economie s-a majorat de la 2971,7 lei pînă la 3477,7 sau cu 253 lei anual.

BIBLIOGRAFIE

1. Anuarele statistice ale RM, 2009-2012 Chișinău, Statistica 2009- 2012
2. Ion Doha “Economie rurală” București 2000
3. Duță Alexandrina, Cismaș Laura “Macroeconomie” note de curs, Timișoara 2007

O COMPARAȚIE SUCCINTĂ A SISTEMULUI DE IMPOZITARE DIN REPUBLICA MOLDOVA CU UNELE ȚĂRI DIN CADRUL U.E.

BEȚIVU Ala

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Summary. A brief comparison of the tax system in Republic of Moldova compared to some countries in the EU.

Under the fiscal policy of a country or a state budget is directing the whole economic and social life of a country . Government 's fiscal policy consists of the power to tax and to spend.

Taxes mean resources that are at the disposal of the state for revenues' accumulating and thus to the cover expenses related to public needs.

Taxes modification can be used to stimulate either to cut economic activity.

Lowering taxes especially direct income, increases remaining revenues to the public, that will increase production volume, in the acquisition of goods.

At the time when state considers that some activities have developed too much, intervenes by taxes' raising, reducing the consumption of such types of goods

Key words: Social Security Contributions, Tax, Taxpayers, VAT and Excise Duty Rate.

INTRODUCERE

Prin politica fiscală a unei țări sau bugetul statului se dirijează întreaga viață economică și socială a unei țări. Politica fiscală a Guvernului constă în puterea de a percepe impozite și de a

cheltui. Impozitele și taxele reprezintă mijloacele ce stau la dispoziția statului pentru acumularea veniturilor bugetare și, implicit pentru acoperirea cheltuielilor generate de nevoile publice.

Modificarea impozitelor poate fi utilizată fie pentru a stimula, fie pentru a restrânge activitatea economică. Scăderea impozitelor, în special a celor directe mărește veniturile rămase la dispoziția populației, ceea ce va spori volumul producției, prin achiziționarea mai sporită de bunuri. Atunci când statul consideră că unele activități sau dezvoltat prea mult, intervine prin mărirea impozitelor, reducând consumul de așa tipuri de bunuri.

MATERIAL ȘI METODĂ

Pentru scrierea articolului a fost folosită literatura de specialitate.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

ROMÂNIA. Impozitul pe venitul persoanelor fizice: Începând din 2005, cota unică de impozitare de 16% aplicată și pe impozitul pe profit.

Această cotă se aplică, în general, veniturilor din activități independente, drepturilor de autor, veniturilor din bunuri mobile și imobile (cum ar fi chiriile), câștigurilor de capital și de asemenea, veniturilor din dobânzi.

TVA și accize: Cota standard de TVA este de 24%. O cotă redusă de 9% se aplică asupra bunurilor cum ar fi: produsele farmaceutice, echipamente medicale pentru persoanele cu handicap, cărți, ziare, accesul la servicii culturale și de cazare la un hotel. Începând din 2009, se aplică o cotă redusă de 5% pentru livrarea de locuințe sociale, inclusiv a terenurilor pe care sunt construite. Definiția de persoană impozabilă a fost extinsă. Scutirile de TVA fără drept de deducere se aplică, printre altele, tratamentelor medicale, unor activități culturale, educaționale și serviciilor publice poștale, anumitor tranzacții bancare și financiare, de asigurare și reasigurare.

Taxe pe avere și tranzacții: În România nu există impozite nete pe avere, nici pe donații sau moșteniri.

Proprietățile imobiliare sunt supuse unui impozit local pe clădiri. Impozitul se percepe în cote variabile, 0,1% pentru clădirile deținute de persoane fizice și între 0,25% și 1,5% pentru clădirile deținute de companii. În cazul în care clădirea nu a fost reevaluată în ultimii trei ani, tarifele pentru clădirile aflate în proprietatea companiei variază de la 5% la 10%. Terenurile aflate atât în interiorul cât și în afara limitelor orașului sunt, în general, supuse impozitului local pe teren. Impozitele locale au crescut cu aproximativ 20% în 2010.

Contribuțiile sociale obligatorii: Contribuțiile de asigurări sociale de stat se plătesc, atât de angajator, cât și de angajat. Începând cu 1 februarie 2009, angajații cu condiții normale de muncă trebuie să contribuie pentru asigurările sociale de stat cu 10,5%, iar angajatorii cu 20,8%. În anumite cazuri se pot aplica cote mai mari pentru angajatori. Angajații și angajatorii contribuie și la fondul de asigurări de sănătate (10,7%) și la fondul de șomaj (1%). Angajatorul trebuie să plătească contribuții suplimentare la Fondul de accidente de muncă și boli profesionale și la Fondul de garantarea a creanțelor. Direcția generală de analiză macroeconomică și politici financiare

UNGARIA. Impozitul pe venitul persoanelor fizice: Începând cu 1 ianuarie 2011, cota unică de 16%. Acesta se aplică nu numai la salarii, ci la toate categoriile de venituri supuse impozitului pe venit, cum ar fi vânzarea de bunuri imobiliare, dividende și dobânzi. Tot atunci, a fost introdus un nou sistem privind creditul fiscal. Familiile cu unul sau mai mulți copii pot reduce plata impozitului pe venit cu până la 110 euro/copil.

Începând cu 1 ianuarie 2010, cota impozitului pe profit a fost majorată până la 19%.

TVA și accize: Cota standard TVA a crescut la 27% în 2012, în timp ce o cotă redusă de 18% se aplică pentru lapte, produse din lapte, pâine, produse de panificație, servicii de cazare. Cota TVA pentru serviciile de încălzire a fost redusă la 18% în anul 2009. Începând cu anul 2010 aceasta se situează la un nivel de 5%, cotă care se mai aplică și la medicamente, cărți, ziare.

Accizele la alcool, combustibili și tutun au crescut în anul 2012.

Contribuții de asigurări sociale de stat: În 2012, contribuțiile angajatorilor se ridică la 28,5% fiind constituite din: o contribuție pentru specializări (1,5%), o contribuție de pensii, o contribuție

de asigurări de sănătate și o contribuție la fondul de șomaj.

DANEMARCA. Impozitul pe venitul persoanelor fizice: Este caracterizat de rate medii și marginale relativ ridicate.

Contribuabilii persoane fizice plătesc 8% din câștig salarial brut înaintea oricărei deduceri. Ca și în alte țări nordice taxele locale joacă un rol important. Cota medie a impozitului pe venit local este de 25,7%. Există o deducere personală de 5765€. Pentru veniturile din dividende, precum și pentru câștigurile din titluri de valoare se utilizează două cote: una de 27% și una de 42% în funcție de nivelul acestora.

Impozitul pe profit: Cota impozitului pe profit a fost redusă de la 30% în 2005 la 25% în 2007.

Deși nu există nici o taxă pe profit la nivel local, municipalitățile primesc o parte din veniturile încasate din impozitul pe profit. Începând cu 2004 s-au introdus norme de consolidare fiscală naționale obligatorii pentru unitățile permanente și filialele rezidente, în timp ce grupurile rezidente legate de filiale ale societăților nerezidente pot aplica pentru consolidarea internațională. Amortizarea se realizează în line dreaptă pentru o perioadă de peste 20 de ani pentru clădirile folosite pentru afaceri (nu birouri) și descrescător pentru mașini și echipamente (până la 25%). Rata de amortizare pentru clădiri a fost redusă de la 5% la 4% în 2008 ca parte a reformei impozitului pe profit, prin extinderea perioadei până la 25 de ani.

Rata de amortizare a infrastructurii a fost de asemenea redusă de la 25% la 7% în 2008. Rata de amortizare pentru bărci, sonde de foraj, aeronave și trenuri este redusă treptat de la 25% în 2007 la 15% în 2016.

TVA și accize: Cota standard la TVA este 25%, doar zierele sunt impozitate cu cota zero. Ca parte a finanțării reformei fiscale din 2009, taxele pe energie, exceptând benzina și motorina, sunt crescute cu 15%, iar afacerile și industria vor plăti taxa pe energie în viitor la o cotă de 15 DKK / GJ (2 euro/GJ)5. Taxa pe energie a fost indexată cu inflația din 2008 și reforma fiscală prevede continuarea indexării începând cu 2016.

Impozitele pe avere: Imobilele sunt supuse impozitului pe bunurile imobiliare. Cotele variază între 1,6% și 3,4%.

Contribuții de asigurări sociale de stat: Contribuțiile sociale joacă un rol limitat în Danemarca.

5 va fi implementată de tot din 2013 Direcția generală de analiză macroeconomică și politici financiare

MAREA BRITANIE. Impozitul pe venitul persoanelor fizice: Cotele impozitului pe venit sunt de 20% și respectiv 40%.

O cotă mai mare (50%) se aplică veniturilor anuale peste 150.000 GBP din 2010, care urmează să fie redusă la 45% începând cu aprilie 2013. Deducerile personale mai ridicate sunt valabile pentru cei cu vârsta minimă de 65 de ani. Cotele impozitului veniturilor din capital începând cu iunie 2010 sunt de 18% și 28% în funcție de venitul total. O cotă de 10% se aplică pentru câștigurile din activități antreprenoriale.

Pentru dividende se aplică 3 cote: 10% cota inițială, 32,5% cota superioară și 42,5% o cotă adițională.

Deducerile pentru taxele succesoriale sunt înghețate la nivelul din aprilie 2009 pentru persoane fizice, până în 2014-2015. O cotă de 40% se aplică peste acest prag.

Impozitul pe profit: Există două cote: o cotă standard de 24% începând cu aprilie 2012 și o cotă pentru profituri reduse de 20% începând cu aprilie 2011.

TVA și accize: Din 2011 cota standard a TVA-ului a crescut de la 17,5% la 20%. O cotă redusă de 5% se aplică, de exemplu pentru combustibil și energie. Cota zero este folosită pe scară largă și se aplică la unele produse alimentare, cărți, construcții noi, transport de pasageri și pentru îmbrăcăminte de copii și încălțăminte.

Cotele accizelor la băuturile alcoolice: au fost crescute cu 2% peste nivelul inflației. În vederea îmbunătățirii sănătății publice, au fost crescute cotele accizelor la tutun cu 2% peste nivelul inflației.

Impozitul pe proprietate: Taxa de timbru pentru terenuri și proprietăți variază între 0% și 4%, în funcție de valoarea tranzacției (cu deduceri semnificative în calitate de prim cumpărător). Din

2012 o nouă cotă de 7% se aplică la achiziția unei proprietăți rezidențiale peste 2 mil. GBP.

Contribuții de asigurări sociale de stat: Există mai multe clase pentru contribuțiile naționale de asigurări:

° Clasa 1 pentru angajați și angajatori;

° Clasa 2 pentru activități independente (2,65 GBP pe săptămână);

° Clasa 3 pentru contribuții voluntare (fixate la 13,25 GBP pe săptămână);

° Clasa 4 pentru activități independente la o cotă de 9% pentru profiturile între 7.605 - 4.2475 GBP pe an și o cotă de 2% pentru profiturile care depășesc acest prag.

între 1 decembrie 2008 și 31 decembrie 2009, cota a fost temporar redusă la 15%).

A fost introdusă nouă taxă pe consumul de bere, cu rol de a descuraja consumul.

FRANȚA. Impozitul pe venitul persoanelor fizice: se percepe anual, aplicându-se asupra venitului anual global, pe un sistem de cote progresive. Pentru 2012, cea mai mare cotă de impozitare este de 41%.

În anul 2009 s-a introdus o reducere temporară a impozitului pentru gospodăriile cu venituri mici. Veniturile din investiții și câștigurile din capital sunt impozitate cu o rată fixă de 19%. În anul 2006, nivelul de impozitare a veniturilor a fost revizuit prin reducerea numărului de tranșe de venit și scăderea cotelor de impozitare.

Creditul fiscal pe venitul câștigat a fost majorat cu 50%. Valoarea totală a impozitelor plătite de către persoanele fizice, inclusiv a impozitului pe venit, pe avere și a taxelor locale, a fost plafonată la 50% din venitul lor. Acest sistem va fi desființat începând cu anul 2013.

Impozitul pe profit: Acest tip de impozit se aplică tuturor profiturilor realizate în Franța de către companii și alte entități juridice. Cota standard este de 33,33%. IMM-urile sunt impozitate cu o cotă redusă de 15% pentru primii 38.120 € din profit. Companiile mari sunt supuse la o cotă suplimentară de 3,3%. Rata efectivă de impozitare este de 34,43%. Pentru 2012 și 2013, se aplică o cotă suplimentară de 5% la societățile cu venitul brut de peste 250 mil. de euro (înainte de a folosi creditele fiscale).

TVA și accize: Cota standard TVA este de 19,6%, și va crește la 21,2% până la sfârșitul anului 2012. Două cote reduse se aplică 5,5% asupra mărfurilor de bază și 7% asupra sectorului imobiliar, serviciilor de cazare și restaurantelor. O cotă de 2,1% se aplică la ziare, spectacole de teatru și medicamente.

Taxe pe avere și tranzacții: Un impozit pe avere netă (ISF) este perceput persoanelor fizice rezidente, pe valoarea activelor deținute, exclusiv pasive, în cazul în care valoarea netă a acestor active depășește 790 000 €. Activele, participațiile, anumite polițe de asigurare de viață, precum și alte diverse active sunt excluse de la această taxă. O scutire de 75% se aplică anumitor acțiuni nominative deținute de angajați, manageri sau acționari și o deducere de 50% din impozitul pe venit se aplică investițiilor de capital în IMM-uri.

Contribuții sociale obligatorii: Contribuțiile de asigurări sociale ale angajatorilor sunt deosebit de ridicate și variază între 14% (aplicată la salariul minim, în cazul IMM-ilor cu mai puțin de 20 de angajați) și 45%, în timp ce contribuțiile angajaților sunt în jur de 14%.

REPUBLICA MOLDOVA. În anul 2013 cotele impozitului pentru persoanele fizice sunt următoarele:

- 7% din venitul anual impozabil ce nu depășește 26700 lei;

- 18% din venitul anual impozabil ce depășește suma de 26700 lei.

Cota impozitului pe profit este de 12%.

Cotele TVA aplicate în operațiile de procurări a valorilor materiale, mărfuri și servicii de la rezidenții Republicii Moldova în operațiile de import precum și în operațiile de comercializare a acestora, inclusiv și operațiile de export, sunt stabilite în art.96 din C.F. al RM și anume:

1. Cota standard se aplică în mărime de 20% din valoarea impozabilă a mărfurilor și serviciilor importate și a livrărilor efectuate pe teritoriul RM.

2. Cotele reduse sunt stabilite în mărime de 6% și 8%, TVA în mărime de 8% se aplica pentru pâine și produse de panificație, lapte și produse lactate, livrate pe teritoriul RM, cu excepția produselor alimentare pentru copii care sunt scutite de TVA în conformitate cu art.103 (1) pct. din

C.F. Cota de 6% se aplica în operațiile de livrare a gazelor naturale și gazelor lichefiate, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul RM. În anul 2013 în operațiile de livrare a gazelor naturale și gazelor lichefiate, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul RM se aplică cota de 8%.

3.Cota zero se aplica în livrările prevăzute în art.104 din codul fiscal.

Cotele accizelor se stabilesc:

- a) în sumă absolută la unitatea de măsură a mărfii.
- b) ad-valorem în procente de la valoarea mărfii fără a ține cont de accize și TVA, sau de la valoarea în vamă a mărfurilor importate, luând în considerare impozitele și taxele ce urmează a fi achitate la momentul importului, fără a ține cont de accize și TVA.

CONCLUZII

Făcând o succintă analiză a impozitelor în diferite state ale lumii în comparație cu Republica Moldova am observat că unele țări au o pondere a veniturilor directe mai mare ca cele indirecte în totalul veniturilor ca Danemarca , Marea Britanie, iar România,Ungaria, Franța, Germania au o pondere a impozitelor indirecte mai mare ca cele directe.

BIBLIOGRAFIE

1. Codul Fiscal al Republicii Moldova a.2013.
2. Văcărel Iulian. Finanțe publice.Editura a VI-a.-București:Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
3. Armenic Alexandru. Fiscalitatea în statele contemporane. CE USM. Chișinău 2003.
4. Lăcrița Nicolae-Grigorie, Cioponca Mariana-Cristina, Finanțe publice și fiscalitate. Universitatea Spiru Haret. Editura Fundației Române de mâine, București, 2004
5. <http://discutii.mfinante.ro>
6. <http://codfiscal.net/20>

IMPOZITELE INDIRECTE – PÎRGHIE DE INFLUENȚARE A ACTIVITĂȚII AGENȚILOR ECONOMICI ȘI DE CREȘTERE ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA

COLESNIC Mariana

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Summary. In any economic formation, the main component of financial policy is the fiscal relations, which depend on the objectives of the state at the respective moment. Located on a prominent place, the taxation is presented as a set of processes, tools, legislative documents and specialized institutions. A well thought tax system, must provide an effective mechanism which would favor the economic growth, and also would select the taxes capable of achieving this growth.

Key words: Financial Resources, Public Expenditure, Taxes, Tax System.

INTRODUCERE

Crearea și perfecționarea unui sistem fiscal care să corespundă principiilor financiare generale ale impunerii și obiectivelor pe care le urmărește statul prin intermediul unor categorii de impozite, reprezintă un proces de durată, care presupune experimentări și generalizări în funcție de rezultatele obținute. Un sistem fiscal bine echilibrat, trebuie să prevadă un mecanism eficient, ce ar favoriza creșterea economică și, totodată, ar selecta impozitele capabile să asigure această creștere. O sursă importantă de venituri la bugetul statului este constituită de impozitele indirecte, care prezintă marele avantaj al randamentului, deoarece se impune nu un venit, un profit, o avere ci o circulație, o cumpărare, o vânzare, un consum.